

Poštovane kolegice i kolege!

Razmišljajući o koncepciji ovoga tematskog broja, prelistao sam MEDICUS naslovljen "Astma i druge alergijske bolesti" tiskan 1997. godine (gost urednik prof. dr. Branimir Čvorišćec). Čitajući ove kvalitetne i još uvijek u mnogome aktualne tekstove, s veseljem sam ustanovio koliki je napredak postignut u ovom području tijekom posljednjih 15-ak godina. Iz korijena se promijenilo poimanje značenja ovih bolesti, a sukladno tomu i njihovo dijagnosticiranje i liječenje. Ove promjene dobar su primjer brzog protoka suvremenih medicinskih informacija i mogućnosti njihove široke implementacije, što u konačnici rezultira znatno boljim zbrinjavanjem pojedine bolesti. To se u konkretnom slučaju odnosi na široku implementaciju smjernica Globalne inicijative za astmu u Hrvatskoj te niz kasnijih edukacijskih aktivnosti usmjerenih prema liječnicima obiteljske medicine, pulmolozima i ljekarnicima. Kao rezultat ovih višegodišnjih napora, uz činjenicu dostupnosti učinkovite i sigurne terapije, možemo ustvrditi da se alergijske bolesti dišnog sustava danas dijagnosticiraju i liječe znatno bolje nego prije.

Ipak, na temelju čestih kontakata s kolegama tijekom spomenutih edukacijskih aktivnosti, kao i s bolesnicima koji se liječe zbog alergijskih bolesti dišnog sustava, očito je da je situacija još uvijek daleko od idealne te da se uz malo napora može znatno poboljšati. Ovaj je MEDICUS koncipiran upravo na način da pomogne u korekciji uočenih problema. U nadi da će odabir tema i njihova kvaliteta dosegnuti postavljeni cilj ističemo da su tekstovi namijenjeni poglavito liječnicima obiteljske medicine u čijim se ambulantomama najveći broj ovih bolesnika dijagnosticira, liječi i kontrolira.

U prvom bloku tekstova raspravlja se o temeljnim dijagnostičkim postavkama te o nekim kliničkim specifičnostima astme. Istaknuta je nužnost mjerenja plućne funkcije i procjene alergijskog statusa u postavljanju dijagnoze uz vrlo konkretne naputke o vrsti, načinu i mjestu provođenja ovih pretraga. Nadalje, raspravlja se o dijagnostičkim i terapijskim specifičnostima astme u djece te osobitostima teške astme kao izdvojenoga kliničkog entiteta. U okviru kliničkih specifičnosti navedeni su i suvremeni stavovi o zbrinjavanju akutne astme. Smatram da su navedene teme cjelovito zaokružene tekstovima o diferencijalnoj dijagnostici i čestim pogreškama u dijagnosticiranju astme te poziciji liječnika obiteljske medicine u zbrinjavanju ove bolesti.

U drugom bloku tekstova analizirani su neki, poglavito nedovoljno usuglašeni, aspekti liječenja astme. Istaknuta je važnost prepoznavanja različitih fenotipova astme pri donošenju konkretnih terapijskih odluka te ukupna kontrola astme kao visoko postavljen cilj liječenja. S obzirom na važnost temeljnoga protuupalnog liječenja, valja izdvojiti tekst u kojem su sustavno prikazani inhalacijski kortikosteroidi. Nadalje, raspravlja se o često problematiziranim sigurnosnim aspektima primjene simpatomimetika dugog djelovanja te o terapijskom potencijalu antikolinergika u astmi. Ovaj blok zaključuje prikaz suvremenih terapijskih mogućnosti specifične imunoterapije. S obzirom na prihvaćeni stav da su alergijski rinitis, rinosinusitis i astma sastavnice alergijskog sindroma jedinstvenih dišnih putova, u trećem se bloku raspravlja o patofiziološkim odrednicama ovog koncepta, kao i o kliničkim entitetima alergijskog rinitisa, rinosinusitisa i oralnog alergijskog sindroma.

U dogovoru s autorima u pripremi tekstova, a kasnije i tijekom njihove recenzije posebno je istaknuta potreba jasnih kliničkih stavova i njihova primjenjivost u svakodnevnom radu. Pažljivim čitanjem i korekcijom tekstova nastojao sam ujednačiti njihov stil i izbjeći nepotrebna preklapanja. S obzirom na to da će alergijske bolesti dišnog sustava zasigurno još dugo biti interesantna medicinska tema, nadam se da će gost urednik sličnog tematskog broja MEDICUSA u budućnosti moći potvrditi da su ponuđeni tekstovi postigli cilj, ujednačili i poboljšali dijagnostiku i liječenje ove skupine bolesti.

S osobitim poštovanjem,

prof. dr. sc. Neven Tudorić, dr. med.